

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΩΝ ΕΠΟΧΩΝ

ΝΕΑ ΕΙΣΟΔΙΑ

Ἐκύλαγε ἡ ζωὴ μου σὰν τ' ὀλόφεγγο
νερὸ τοῦ καταρράκτη στὰ λαγκάδια,
ἔπλεξε τῶν ὀνείρων τοὺς ἱστούς
κ' ὕφαινε τῆς Μαγείας τὰ ὑφάδια.

Καὶ μεσ' τὸ πάθος τὸ τρανὸ, τρανότερο
κι' ἀπὸ τὴ δύναμη, ἀπ' τὴν ἴδια τὴν ὁρμὴ μου,
πειτώντας ἀπ' τὰ πράγματα ψηλότερα,
ἔσερνα σκλάβα καὶ τὴ θέλητή μου.

Καὶ κυνηγώντας τὸνειρο στὸ Σύννεφο,
ὅμως μεθοῦσα σὰν μὲ θεία οὐσία
καὶ κάτω ὡς ἔβραζε ἡ ζωὴ στὸ χόχλασμα,
ποῦ σμίγουνε τὰ πλήθια τῆς στοιχείας.

Ἐμπαίνα στὴ ζωὴ ζητώντας ἔρωτα
σὲ κάθε μου στιγμή, σὲ πᾶσαν ὥρα·
μύριες ἐγύρευα ἀγκαλιὰς ν' ἀνοίγουνε
σ' ὅποια ταξειδεύτης ἔφτανε χώρα.

Κῦμα εὐφροσύνης ἡ ψυχὴ ξεχειλίξε
κ' ἤθελε στὴν ὁρμὴ νὰ συνεπάρη
κάθε ψυχὴ, ποῦ γροῖκαγε τὰ νειᾶτά της
ἄτι, ποῦ γαῦρο σπάει τὸ χαλινάρι.

Καὶ στὸ μεθύσι τοῦ ἔρωτα τὴ σκέψη μου
τὴν εἶχα μεσ' τὴ Λήθη παραδώσει
καὶ δὲν τὴν ξύπναγε τὸ πλήθος, οἱ ἄνθρωποι,
ποῦ τὰ κορμιά τους εἶχανε μετώσση.

Ἄπραγος...ὡς ποῦ τ' ὄνειρο ἔφτερουύγισε
καὶ βγήκα ἀπὸ τὴν πόλιν σὶν Ἀέρα
κ' ἔτρεξα στῶν βουνῶν τὲς κορυφές
κι' εἶδα μὲ μάτι νέο τὴν Ἡμέρα.

Καὶ μπῆκα κάλλι μὲς στὴν πόλιν ἀλλοιώτικος,
μὲ τὸ κεφάλι ἀνθοστεφανωμένο,
καὶ νέους χυμούς, καθάριους νοιώθω μέσα μου
Καὶ μὲ πλατύτερη πνοὴ ἀνασαίνω,

Κι' ἀντίκρισα τὸν ἄνθρωπο στὴ μοῖρά του
σχυμμένο, λυγισμένο σὰν ἀτσάλι
καὶ ὕλιβερό τὴν ὑπαρξή του, ἀφτέρωτη,
νὰ κυνηγᾷ τὸ Σύννεφο στὴν Πάλιν...

ΡΩΜΟΣ ΦΙΑΥΡΑΣ

Ο ΣΩΚΡΑΤΑΚΙΑΣ

Παλιὸι γινώριμοι εἴμαστε μὲ τὸ Σωκρατάκι. Μι-
κρὸς ὡς ὀχτῶ χρονῶν, ἔξυπνος καὶ γελαστός, πάντοτε
μὲ χαιρετοῦσε μ' ἕνα:

—Καλημέρα Κυρία.

—Καλημέρα Σωκράτη.

—Ἄν θέλεις μοῦ δίνεις; καὶ καμμιά παντάρια, γιὰ
τίποτα βώλους.

—Νὰ σοῦ δώσω.

Καὶ τοῦ ἔκανα χίλιες ἐρωτήσεις γιὰ τὰ πιὸ τιπο-
τένια πράματα. Κ' ἐκεῖνος μούλεγε ὅτι τοῦ κατέδινε
στὸ κεφάλι. Κι' αὐτὸ εἶπεν ποῦ μ' ἄρεσε.

Τὸν εἶχεν πάρει τὸν ἔρημο ἀπ' τὸ βρεφοκομεῖο καὶ
δεχότανε γι' αὐτὸ—μὲ τὸ παραμικρὸ—τὴ χραχτηρι-
στικὴ βροσιὰ ὅλων τῶν παιδιῶν τῆς γειτονιάς.

Τὸν ἔχασα μιὰ μέρα, κ' ἐμῆθα πῶς πῆγε στὴ
Θεσσαλονίκη, μὲ τὴ μάνα του, καὶ τὸν πατέρα του.
Σὲ κανένα χρόνον νάτος πάλι. Δὲν τὸν γινώριτα γιὰτὶ
εἶχε μεγαλώσει, φοροῦσε κι' ὅλας μιὰ μικρικὴ μούρη
μπέριτα, ποῦ τοῦ σκέπαζε καὶ τὰ πόδια.

—Ψι...Καλημέρα! μοῦ φώναξε γιὰτὶ καθόμουν
ἀφηρημένη στὸ παράθυρο, καὶ δὲν τὸν εἶδα ποῦ στά-
θηκε ἀποκάτω.

—Μὰ ὁ Σωκράτης!

—Ἐγὼ ὅλος κι' ὅλος. Κι' ἄφησε χάμω ἕνα μπέριτο
ποῦ κρατοῦσε στὸ χέρι.

—Πότε γύρισες;

—Ἐχω μερικὲς ἡμέρες.

—Καὶ τί βλέπω; Τώρα ποῦ καλοχαιρίζεις ἔδωλες
καὶ μπέριτα!

Γέλασε.

—Μοῦ πλένει ἡ μητέρα μου, τὸ πουκάμισο μου καὶ
τὸ βρακί μου, γι' αὐτὸ τὴ φοράω. Μοῦ πέφτει μακριὰ
γιὰτὶ εἶναι τῆς θεῆς μου.

—Τί φορᾷς ἀπὸ μέσα;

—Τί φοράω! Τὸ Σώθρακο.

Κι' ἀνοίξε τὰ χέρια του κρατώντας τὲς δυὸ ἄκρες
τῆς μπλερίνας, σὰν πουλὶ τὰ φτερά του, κι' ἀμέσως
τὰ κατέβασε κ' ἔκλεισε ἡ μπλερίνα.

Εἶτανε ξυπόλυτος καὶ γυμνός, μόνο μὲ τὸ κοντὸ
ἀλαντζαδένιο σώθρακο δεμένο μὲ σκοινὶ γύρω στὴ
μέση. Ἀδύνατος καὶ μαῦρος.

—Πέρατες ὠρεῖα στὴ Θεσσαλονίκη τὸν ἐρώτησα
πάλι.

—Ὅχι μ' ἄρεσει πιὸ καλὰ ἢ Ἀθήνα.

—Τί εἶδες ἐκεῖ;

—Τὸ Λευκὸ Πύργο. Δὲν τὸν ξέρεις;

—Ὅχι.

—Εἶναι ἕνα μεγάλο σπίτι ἄσπρο. Εἶκοσι φρεσὲς σὰν
κι' αὐτὸ ποῦ κάθισα. Ἀλήθεια μὰ τὸ σταυρό.

—Σὲ πιστεύω.

—Μεγάλο! Κ' ἔχει σκάλες, σκάλες, σκάλες!

Κι' ἀνεβαίνουνε καὶ στρίβουνε, κι' ἀνεβαίνουνε καὶ
στρίβουνε, κι' ἀνεβαίνουνε! Λαχανιάζουνε οἱ ἄνθρω-
ποι ἀπ' τ' ἀνέδαγμα. Τοὺς πιάνει φούσκωση....

—Καλά.

—Κι' ἀνεβαίνεις πρῶτα στὸ μεγάλο πύργο, κ'
ἔπειτα ἀνεβαίνεις στὸ μικρό. Κ' εἶναι ἀψηλαλά. Κι'
ἀποκαὶ πέρα ρομάντζα, βλέπεις ὅλη τὴν Ἀθήνα.

—Τί ἄλλο εἶδες;

—Τὸ ξέρεις μὲ θάλασσα σκολεῖο, μοῦ εἶπε μὲ ὕψος
χαυδευτικὸ καὶ κουνηστό—Καὶ εἶχαμε δασκάλους,
θρανία καὶ πλάκες. Μ' ἔβγαλε ὅμως ἡ μητέρα μου
γιατὶ!—Δὲν ξέρω γιὰτὶ. Κι' εἶταν ὅλα πλούσια τὰ

παιδιά έχει πέρα. Μὲ σάκες, μὲ τσυχένια ρούχα, μὲ παπούτσια, ἀλλὰ τί νὰ τὸ κάνει; λείει ἡ μητέρα μου ποῦ εἶναι «Ὁδρέοιδοι»

— Δὲν πᾶς σκόλετο τώρα;

— Ὅχι. Θὰ μὲ δάσει ὁ πατέρας μου γύφτο. Νὰ χτῆς πῆγαμε μαζὺ στὰ γύφτικα τὸ σίδερο τοῦ κρεβάτιοῦ μας, νὰν τὸ διορθώσουμε. Καὶ εἴξερα. Νὰ μ' ἔδωκε ἐνείνας ὁ γύφτος νὰ τραβάω τὸ φουσερό. Ξέρω κι' ἄλλον ἕνα γύφτο πὺ μὲ μικρὸ ἀπόμμένα.

— Ἐσένι πιά δουλιὰ σ' ἄρῃσει;

— Κουρέας. Γικτὶ μαθαίνει; εὐκόλα Σ' ἕνα μὴνα θὰ ξέρω νὰ ξουρίζω καὶ νὰ κόβω τὰ μαλλιά. Ἐδὲ θὰ παίρνω δύο τρεῖς δεκάρες τὴν ἡμέρα; Καὶ τὰ μπαξίσια μου;

— Ξέρω κι' ἄλλον ἕνα κουρέα. Νὰ τόσοι σὰν κι' ἐμένα.... Μὰ ἡ μητέρα μου λείει καλλιτέρα νὰ μάθω τέχνη. Νὰ γίνω χτίστης, καὶ λείει τοῦ πατέρα μου νὰ φροντίσει νὰ μὲ δάσει πηλοφόρο. Νὰ γίνω μαλέτικο. Σκέφτηκε σοδαρός.

Καὶ θὰ ἔχω εἰνὴ τὴν πλάκα γεμάτη πηλό, θὰ μοῦ τὴ φορτώνουνε καὶ θὰ τὴν ἀνεβάζω ἀπάνω στὰ γιαπιά. Κ' ἐπειτα σὰν μάθω καλὰ τὴν τέχνη θὰ μὲ φορτώνουνε πέτρες. Θὰ βάζω τὰ χέρια μου πίσω ἔτσι (γύρισε τὰ χέρια του πίσω, ἔνωσε τὰ δάχτυλα του, καμπούριασε καὶ λίγο) Ξέρω κι' ἄλλον ἕνα χτίστη σὰν κ' ἐμένα.

Βάστα μιὰ στιγμούλα νὰ παίξω τὸ σβούρα μου, φώναζε στὸν ἑαυτὸ του χαρούμενος.

Ἔχω δύο σβούρες, μοῦ εἶπε κ' ἐμένκ. Ἡ μία εἶναι καμπανέλι κ' ἡ ἄλλη βουϊστή.

Ἄς παίξω πρῶτα τὴ βουϊστή.

Ψυχὴ μου σβούριτσι! μονολογοῦσε ὅταν τῆς ἐδίπλωνε γύρω τῆς τὸ σπάγγο,

Ἄς τὴ ρίξω καρφώτο.

Πῆρε στάσι καὶ τὴν ἔρριξε

Βῆς μιμήθηκε κ' ἐκείνος τὴ φωνὴ τῆς σβούρας

ὅταν ἔπεφτε στὴ γῆ.

Ἐπειτα γονάτισε καὶ τὴν παρακολοῦθοσε ἀπὸ κοντά. Σὲ λίγο τὴν ἔφυσε στὸ κεφάλι.

Εἶδες πῶς τὸ πετάει τὸ σάλιο;... Εἶνε γιατί' ἔχει δυνάμη...

Ἐπειτα τὴν ἔδωκε στὸ χέρι του—πάντα καθὼς ἐγύριζε— καὶ μετὰ στὸ νύχι του, καὶ τὴν ἄφησε νὰ πέσει πάλι χάμω.

Τώρα κάνει τὸν τρέλλιανκα εἶπε ὅταν ἡ σβούρα τρίκλιζε ἑτοιμὴ νὰ πέσει.

— Ξεφυλάει... ξανάπε, καὶ τὴν ἄρπαξε πρὶν πεθάνει.

Πάλι μὲ τὴν ἴδια λαχτάρα τὴν ἐτοίμαζε κ' ἔλεγε ἐνφ τὴν ἐσφιγγε.

— Μὲ πιάνει τρέλλα ὅσο τὴ βλέπω! Νάχαι πολλὰ λεφτὰ θὰν τ' ἀγοράζω ὅλα σβούρες!

Ξέρω καὶ τὴ ρίχνω ὀρθός, τὴ ρίχνω γονατιστός, τὴ ρίχνω καθιστός, καὶ τώρα μαθαίνω μπρούμπα.

— Ποιὸς σὲ μαθαίνει;

— Μόνος μου. Ἔχω μανία καὶ τὰ μαθαίνω ἀπὸ τὸ νοῦ μου. Ἄς τὴ ρίξω καθιστός.

Καὶ κάθισε μέσα στὰ χώματα μ' ἀνοιχτὰ τὰ πόδια.

— Ὁ σπάγγος σου γιατί' εἶναι πράσινος; τὸν ρώτησα.

— Τὸν ἔτριψα μὲ μολόχες.

Τὴν ἔρριξε.

Σωκράτη! Σωκράτη! στρίγγλισε μιὰ γυναίκα ἀπὸ μακριά. Σωκράτη!...

...Μετάχτηκε κ' ἐμάζεψε ὅλα μονομιάς.

Πέρασε τὸν μπόντο στὸ χέρι, διπλώθηκε στὴν μελερίνα, καὶ χωρὶς νὰ βιάζεται ξεκίνησε τάχα κουρασμένος.

— Ἔλα πάρε ἄλλη μιὰ δεκάρα.

Καθὼς τοῦ τὴν ἔρριξε τὴν ἔπιασε στὸν ἄερα.

— Μερσί μοῦ εἶπε μὲ ὑπόκλησι.

— Ὁρδουάρ.

ΙΟΥΛΙΑ ΠΕΡΣΑΚΗ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΛΑΪ' ΣΤΗΝ ΑΓΑΠΗ

10.—

5

Τὴν ἐποχὴ ἐκεῖνη πρωτοδιάβασε καὶ τὸν «Ἀρχιτέχτονα Σόλνες» τοῦ Ἰψεν καὶ στὴν Ἰλντα Βάγγελ νόμισε πῶς βρῆκε πολλὰ χαρακτηριστικὰ πρὸς τὴ δειχνάνε ἀδεργητῆς Ἰλντας του. Καὶ τὰ λόγια τῆς, λόγια τῆς Ἰλντας του ἀπαίρνε καὶ τὰ φερσίματά τῆς, δικὰ τῆς φερσίματα. Διάβασε καὶ ξαναδιάβασε τὸ δράμα τοῦ Ἰψεν καὶ ὥρες καὶ μέρες τὸ συλλογίστηκε. Ἡ Ἰλντα Βάγγελ δὲν εἶτανε πιά δημιουργημὰ τῆς φαντασίας. Εἶταν ἡ Ἰλντα ἡ πραγματικὴ, πρὸς ἐκείνησε ἀπὸ τόσο μακριὰ κ' ἦρθε νὰν τοῦ φέρει τὴ χαρὰ τῆς Νιότης, νὰν τοῦ φέρει ἀκόμα καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τόσο τὴν ἀποξήτησε καὶ τόσο πεισματικὰ τοῦ τὴν ἀρνήθηκε ἡ ζωὴ.

— Σ' ἀποζητοῦσα στὴ ζωὴ καὶ σ' ἡῦρα στὸ βιβλίο! Ψιθύρισε ἕνα βράδι πρὸς καθότανε μοναχὸς του, ξαπλωμένος σὲ μιὰ πολυθρόνα, στὸ γραφεῖο του, καὶ πᾶντο σ' αὐτὰ τὰ λόγια, πρὸς ἀνεβαίνανε ἀνάεστα στὰ χεῖλια του, αὐτοσκοπίασε κατὶ στίχους, πρὸς ὕστερα

σηκώθηκε καὶ τοῖς ἔρριξε στὸ χαρτί.

Σ' ἀποζητοῦσα στὴ ζωὴ καὶ σ' ἡῦρα στὸ βιβλίο,

ψυχὴ πλασμένη ἀπὸ κρίνα καὶ ἀπὸ ἀτσάλι,

Ψυχὴ αἰθερολάμνα καὶ ἐνερποπετοῦσα...

Ὁ Μοῦσα, πρὸς τὴν ἄρπα κρούς στὰ αἰθέρια πλάτια,

Ὁ κόρη, πρὸς τὴν ἄρπα ἀκούς ψηλάθε ἀπ' τοὺς αἰθέρες,

Ὁνειρο καὶ πραγματικότης μαζί, ζωὴ καὶ ἥσυχος

Ἐλα, ὦ θέομαί σου, ἔλα,

κρούσε τὴ πόρτα μου τὴ σκεδρωμένη

κρούς' τῆνε ν' ἀνοιχτεῖ νὰ μπουὶν τὰ Νιάτα,

τὰ Νιάτα πρὸς τ' ἀποξήτω καὶ πρὸς τὰ τρέμω...

Ἰλντα Βάγγελ, κόρη τοῦ Βορρε,

τὸ χιόνι στὴν εἰδὴ καὶ ἂν ἔχεις, μέσκα

—τὸ ξέρω—στὴν ψυχὴ σου καίει βρολκάνος

καὶ φλέγμαι θωρώντας σε καὶ στάχτη

σκορπιέται ὅση ζωὴ μοῦ ἀπομένει.

Τί θέλω πιά νὰ ζήσω μιὰ καὶ σ' εἶδα,